

Hva skal vi lese i dag? Barnehagebibliotek i Gjøvik kommune.

Gjennomføring

Gjøvik bibliotek har fulgt gjennomføringsplanen vi satte opp i søknaden, til punkt og prikke. I januar 2021 tok vi kontakt med barnehagekontoret på Gjøvik for å finne en barnehage som fylte våre kriterier. For å oppfylle målene for prosjektet, ønsket vi en barnehage med lang reisevei til biblioteket og høy andel barn med foreldre med annet morsmål enn norsk. Vi fikk flere forslag, men landet til slutt på Marka barnehage i Hunndalen. Marka er en barnehage med 52 barn fordelt på fire avdelinger. Vi tok kontakt med styreren i Marka barnehage i februar, og de takket ja til å være barnehagebibliotek. I løpet av våren fikk vi en oversikt over deres ønsker for prosjektet. Barnehagen har mange flerspråklige barn, og barnehagen hadde ønske om bøker på arabisk, somali, polsk, litauisk og rundi. I tillegg ønsket de seg en samling med nyere litteratur, barnehagens egen samling var sliten og besto for det meste av gamle klassikere.

Parallelt med etableringen av kontakt med barnehagen har vi gjennom våren hentet inn erfaringer fra andre samarbeid mellom bibliotek og barnehager. Tøyveskebiblioteket til Nordland fylkeskommune og LeseFrøprosjektet til Deichman har vært viktige inspirasjonskilder. Vi har likevel valgt å gå en egen vei et sted midt mellom disse samarbeidsformene. Vår intensjon er at barnehagene i størst mulig grad skal styre utformingen av prosjektet. Det er de ansatte i barnehagen som må få prosjektet til å blomstre i en allerede travel hverdag.

Åttende juni var biblioteket på planleggingsdag i Marka barnehagen for å legge frem prosjektet for alle de ansatte og skape entusiasme for barnehagebiblioteket. Det viste seg å være en enkel jobb. Flere ga uttrykk for at de var skeptiske før møtet, men ble smittet av bibliotekarens entusiasme. De ansatte ga også uttrykk for at de likte at barnehagen selv kunne forme prosjektet etter behov.

I slutten av juni ble de siste bøkene til boksamlingen bestilt, i tillegg til barnehagens ønsker var mangfold og variasjon i tema, utforming og uttrykk de viktigste kriteriene. Av språkene Marka barnehage ønsket seg, var det bare rundi som ikke ble representert i boksamlingen. Det var også viktig at de samme bokseriene var representert på flere ulike språk. På den måten kan barna dele leseopplevelser og bli kjent med de samme karakterene på tvers av språkgrensene.

I august var alt på plass, og bøkene ble levert til Marka barnehage. Det var til sammen 176 bøker. Bøkene var delt inn i fem hovedgrupper. Bøker til storbarnsavdelingene (3-5 år), småbarnsavdeling (1-2 år), fagbøker, bøker på andre språk enn norsk og litt lengre bøker som passer godt til høytlesning. Barnehagen ble bedt om å vente med hjemlån til etter at biblioteket hadde mulighet til å informere foreldrene om prosjektet. I slutten av august var en bibliotekar til stede på foreldremøte i barnehagen. Der ble det informert om prosjektet, anbefalt bøker, og foreldrene fikk stille spørsmål. Etter møte åpnet barnehagebiblioteket, og barna kunne låne med bøker hjem.

Leseglede

Formålet med prosjektet var å spre les glede til flere barn i Gjøvik kommune. Det har vi klart. Barnehagen rapporterer om mer lesing i barnehagen, og barna snakker mer om bøker. Vi har fått bare positive signaler fra foreldrene og de ansatte i barnehagen. Når rapporten skrives, har barnehagebiblioteket vært åpent i tre og en halv måned, og det er egentlig for tidlig å konkludere om effekten av prosjektet. Tallene vi har fått fra barnehagen viser likevel at foreldre og barn låner med seg bøker hjem. Lånetallet for de fem første ukene var 93. Prosjektet har skapt økt les glede og kan derfor sies å være en suksess. Prosjektet har også bidratt til lesestimulering, et område som særlig er nevnt i Kulturstrategien for Gjøvik kommune 2020-2030.

Barnehagebiblioteket har likevel mye å gå på. Det er ikke alle foreldrene som låner med seg bøker hjem. Faren er at vi når dem som allerede benytter våre tilbud enda bedre, men ikke når nye, dem

som aldri har brukt biblioteket. En trend er at utlånet er lavere på småbarnsavdelingene. Vi er i dialog med barnehagen om hvordan vi skal få alle til å bruke tilbudet. Mer formidling til foreldrene til de yngste barna i barnehagen er et mulig tiltak for å øke utlånet

Erfaring samarbeid bibliotek og barnehage

Et av målene for prosjektet var å prøve nye former for samarbeid med kommunens barnehager. Gjennom arbeidet med barnehagebiblioteket i Marka barnehage, har vi gjort en viktig oppdagelse: En av nøklene til suksess i dette prosjektet har vært at barnehagen selv fikk utforme tilbudet. Biblioteket stiller med bøker og formidling til foreldrene, men det er barnehagen som skal drive prosjektet. Prosjektets innhold må derfor tilpasses hverdagen i barnehagen. Barnehagebiblioteket i Marka barnehage har ikke vært et bibliotekprosjekt med barnehagen som arena, det har vært et samarbeidsprosjekt der begge parter har vært likeverdige. Bibliotekarere og ansatte i barnehagen har forskjellig kompetanse. Forent av ønsket om å skape leseglede hos barna i barnehagen, har vi sammen skapt noe ingen av oss hadde klart på egenhånd. Samarbeidet har ført til at barnehagebiblioteket øker bibliotekets tilgjengelighet for kommunens borgere, samtidig som det er minimalt med jobb for de ansatte i barnehagen. Dette er nyttig lærdom ikke bare for oss, men for alle bibliotek som ønsker å samarbeide med barnehager.

Valget av Marka barnehage har vist seg å være svært vellykket. Ikke bare har de ansatte vært entusiastiske, de har også videreutviklet prosjektet for å passe barnehagens hverdag. De har laget egne låneregler og forandret rommet i barnehagen for å gi en sentral plass til bøkene. Lånereglene barnehagen laget på egenhånd, var langt strengere enn dem biblioteket så for seg. I Marka barnehage har de utlån fra biblioteket hver fredag, og alle får lov til å låne med seg en bok hver. Foreldrene må levere tilbake boka før de kan låne en ny bok, men biblioteket sender ikke ut purringer for bøker som ikke blir levert. Disse reglene har visst seg å fungere godt. Vi har likevel diskutert å åpne opp for to lån per barn.

Deltagelsen på foreldremøte i barnehagen var gull verdt. Der fikk biblioteket informert om prosjektet, men det var også en gylden anledning til å svare på spørsmål og bibliotekets tilbud til denne aldersgruppe.

Konklusjon

Gjøvik bibliotek ønsker å fortsette med barnehagebibliotek, og vi jobber med å starte en ny filial fra høsten 2022. Vi ser at denne måten å jobbe på, gir et tilbud til en gruppe som ellers er vanskelig å nå, samtidig er tidsbruken overkommelig. Det tette samarbeidet med barnehagen gir oss muligheten til å skreddersy tilbudet til målgruppen. Så langt har vi bare positive erfaringer med barnehagebiblioteket.